یادداشت

اعتیاد؛ بحران خاموش شهری با چهره‌ای اجتماعی، نه مجرمانه

سیده‌مریم مظلوم امندانی: اعتیاد به مواد مخدر در ایران دیگر یک مسئله فردی یا صرفا درمانی نیست؛ بلکه به‌عنوان یک پدیده اجتماعی چندوجهی، تأثیرات مستقیمی بر نظم شهری، سلامت عمومی و اقتصاد خانواده‌ها گذاشته است. براساس آمارهای رسمی ستاد مبارزه با مواد مخدر، حدود دومیلیون‌و ۸۰۰ هزار نفر در کشور به نوعی از وابستگی مواد مخدر مبتلا هستند و نزدیک به ۶۰۰ هزار نفر از آنان در وضعیت مصرف آشکار یا متجاهر به سر می‌برند.

ابعاد مسئله در تهران

تهران به‌عنوان بزرگ‌ترین کلان‌شهر کشور، بیشترین حجم معتادان متجاهر را در خود جای داده است. داده‌های معاونت خدمات اجتماعی شهرداری تهران نشان می‌دهد بیش از ۲۰ هزار معتاد متجاهر به صورت پراکنده در مناطق مختلف شهر، به‌ویژه مناطق ۱۲، ۱۳، ۱۷ و ۱۹ حضور دارند. این رقم در مقایسه با سال ۱۳۹۷ حدود ۲۵ درصد افزایش را نشان می‌دهد؛ افزایشی که رابطه مستقیمی با تورم، بیکاری، فقر و بحران‌های خانوادگی دارد.

چرخه بازگشت؛ ضعف در بازتوانی

با وجود اجرای طرح‌های مکرر «جمع‌آوری معتادان متجاهر»، آمار بازگشت به مصرف همچنان بالاست. براساس بررسی‌های انجام‌شده در دانشگاه علوم توان‌بخشی و رفاه اجتماعی، نرخ بازگشت معتادان به مصرف مجدد در کمتر از شش ماه پس از ترخیص، حدود ۶۵ تا ۷۰ درصد است. کارشناسان معتقدند این رقم بالا نشان‌دهنده ضعف در بخش بازتوانی اجتماعی است؛ چراکه اغلب معتادان پس از ترخیص، فاقد شغل، حمایت خانوادگی و سرپناه مناسب هستند.

هزینه‌های اجتماعی و اقتصادی

به گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، خسارت سالانه ناشی از اعتیاد به اقتصاد کشور بیش از ۱۲۰ هزار میلیارد تومان برآورد می‌شود؛ رقمی معادل بودجه سالانه چند وزارتخانه مهم. این هزینه‌ها شامل درمان، آسیب‌های شغلی، جرم‌های مرتبط و هزینه‌های انتظامی و قضائی است. همچنین طبق بررسی‌های سازمان بهزیستی، هر معتاد فعال در جامعه به طور میانگین سالانه بین پنج تا هشت میلیون تومان خسارت مستقیم به خانواده خود وارد می‌کند.

از رویکرد انتظامی تا نگاه اجتماعی

در سال‌های اخیر، نهادهای مختلف ازجمله شهرداری تهران، بهزیستی و ستاد مبارزه با مواد مخدر، در حال بازنگری در سیاست‌های مربوط به معتادان هستند. کارشناسان بر این باورند که اعتیاد جرم نیست، بلکه بیماری اجتماعی است و باید با رویکرد توانمندسازی، آموزش مهارت و ایجاد فرصت‌های شغلی پایدار با آن مقابله کرد. به گفته دکتر مجتبی عبدی، جامعه‌شناس شهری: «جمع‌آوری معتادان اگر بدون برنامه بازتوانی باشد، تنها به جابه‌جایی مشکل منجر می‌شود. شهر نیاز به مراکز کوچک محلی برای درمان و اشتغال دارد، نه اردوگاه‌های بزرگ و موقت».

تجربه‌های جدید در شهرداری تهران

شهرداری تهران در دو سال اخیر، طرح‌هایی مانند کارگاه‌های مهارت‌آموزی برای بهبودیافتگان، مراکز گذری کاهش آسیب (DIC) و ایجاد پناهگاه‌های موقت با خدمات روان‌درمانی را در چند منطقه راه‌اندازی کرده است. طبق گزارش سازمان رفاه، خدمات و مشارکت‌های اجتماعی شهرداری تهران، میزان بازگشت به مصرف در میان شرکت‌کنندگان این طرح‌ها به کمتر از ۳۰ درصد کاهش یافته است. این آمار نشان می‌دهد که رویکرد انسانی و مشارکتی در مدیریت اعتیاد، اثرگذاری بیشتری از روش‌های صرفا انتظامی دارد.

راهکارهای پیشنهادی کارشناسان

۱- ایجاد مراکز کوچک محلی بازتوانی به جای کمپ‌های بزرگ متمرکز

۲- هم‌افزایی بین شهرداری، بهزیستی و بخش خصوصی برای اشتغال بهبودیافتگان

۳- آموزش خانواده‌ها و کارفرمایان در پذیرش و حمایت از افراد بهبودیافته

۴- استفاده از سامانه‌های هوشمند شهری برای پایش و ارائه خدمات به‌صورت هدفمند.

جمع‌بندی

تا زمانی که رویکردها از «جمع‌آوری» به «بازگرداندن» تغییر نکند، این بحران ادامه خواهد داشت. اعتیاد در تهران دیگر تنها چهره‌ای در زیر پل‌ها ندارد؛ بلکه سایه‌ای است بر پیکره اجتماعی شهر. معتادان، بخشی از جامعه‌اند و حل مسئله آنها نه با حذف، بلکه با بازسازی اجتماعی و بازگرداندن امید ممکن است.

بازخوانی روز جهانی علم برای صلح

ادامه از صفحه اول

در شرایطی که سوریه و لبنان با تهدیدهای مداوم روبه‌رو هستند، یمن با ادامه درگیری‌های داخلی، یکی از بدترین بحران‌های انسانی جهان را تجربه می‌کند. تنش میان ایران و اسرائیل با احتمال گسترش به کشورهای همسایه، سایه‌ای سنگین بر منطقه افکنده است. در آفریقا، منطقه ساحل شامل مالی، بورکینافاسو و نیجر به کانون تروریسم و درگیری‌های جدید تبدیل شده؛ جایی که نزدیک به چهار میلیون نفر به دلیل خشونت، گرسنگی و تغییرات اقلیمی آواره شده‌اند. سودان با تشدید جنگ داخلی، بدترین بحران انسانی جهان را رقم زده و میلیون‌ها نفر را نیازمند کمک‌های فوری کرده است. در شرق اروپا، جنگ روسیه علیه اوکراین همچنان ادامه دارد و تهدیدهای هسته‌ای کرملین، از جمله آماده‌سازی سایت «نوایا زملیا» برای آزمایش‌های احتمالی، جهان را در لبه پرتگاه قرار داده است. پوتین هشدار داده که در صورت ازسرگیری آزمایش‌های هسته‌ای توسط ایالات متحده، روسیه اقدامات متقابل انجام خواهد داد؛ این تهدید ریسک رویارویی اتمی را افزایش می‌دهد. در آسیا، منطقه کشمیر با خطر بالای تشدید درگیری میان هند و پاکستان، به‌عنوان یکی از نقاط بحرانی جهان شناخته می‌شود. تهدید جنگ میان چین و تایوان و تنش‌های مرزی پاکستان و افغانستان، بر این ناآرامی‌ها می‌افزایند. این بحران‌ها نه تنها ابعاد انسانی، بلکه ابعاد اقتصادی و زیست‌محیطی نیز دارند. تغییرات اقلیمی، کمبود منابع و بی‌ثباتی اجتماعی، ریشه بسیاری از این درگیری‌هاست. گزارش‌های سازمان ملل نشان می‌دهد که نزدیک به ۲۸.۷ میلیون نفر در ساحل آفریقا نیازمند کمک‌های حیاتی هستند. در چنین شرایطی، جنگ دیگر نه افتخار، بلکه شرم جهانی است؛ اما رفتار دولت‌ها هنوز این قُبح را نهادینه نکرده است.

علم، زبان جهانی در زمانه بی‌اعتمادی

در جهانی که فریاد جنگ بلند است، علم باید صدای وجدان باشد؛ وجدان آگاه، نقاد و صلح‌جو! تجربه قرن بیستم نشان داد که اگر علم از اخلاق تهی شود، می‌تواند به یک هیولای بی‌چهره تبدیل شود. از هیروشیما و ناگازاکی تا مسابقه تسلیحات بیولوژیک و سایبری امروز، هر جا که علم در خدمت سلطه بوده، نه تنها صلح و توسعه، بلکه فاجعه به دنبال داشته است. اما علم اخلاق‌مدار، علمی که در خدمت صلح و توسعه پایدار، محیط زیست، سلامت عمومی و عدالت اجتماعی است، می‌تواند آینده را دگرگون کند. علم نه تنها ابزار پیشرفت فنی، بلکه نیروی محرکه اعتماد، عدالت، اخلاق و خرد جمعی است. با تکیه بر دانش مشترک می‌توان از باتلاق این همه آشوب، جهانی آرام‌تر ساخت؛ جایی که جنگ نه گزینه‌ای ناگزیر، بلکه انتخابی فراموش‌شده باشد. این امید، نه آرمانی دور، بلکه یک واقعیت دست‌یافتنی است، اگر علم را به قلب سیاست‌ها و زندگی‌ها وارد کنیم. علم در این روزگار سیاست‌زده، نه فقط یک نجات‌بخش، بلکه حامی عاطفی نوع بشر است و برخلاف سیاست، زبان واحدی دارد. زبانی که در پرتو فهم مشترک، می‌تواند رقابت‌های خطرناک نظامی را جایگزین همکاری‌های علمی در آزمایشگاه‌های تحقیقاتی کند. در این مراکز پژوهشی، ملیت، نژاد، مرز، جنس، ایدئولوژی و... معنایی ندارد؛ جایی که دانشمندان فارغ از تنش‌های سیاسی رایج، به جای رقابت، با میانجیگری علم برای هم‌افزایی و همکاری‌های علمی از مرزهای سیاسی فراتر رفته، زمینه کشف حقیقت و پایداری صلح را فراهم و علم را از یک ابزار فنی به نیرویی انسانی تبدیل می‌کنند؛ این معنای حقیقی صلح از مسیر علم است: گفت‌وگو به جای سلاح، همکاری به جای تخریب!

طبق گزارش مؤسسه مستقل تحقیقاتی صلح استکهلم (SIPRI)، هزینه‌های نظامی جهان برای دهمین سال پیاپی افزایش یافته و از سال ۲۰۱۵ تاکنون ۳۷ درصد رشد داشته است. ایالات متحده، چین و روسیه در رأس فهرست هزینه‌های نظامی قرار گرفته‌اند. فروش تسلیحات پیشرفته، از جمله موشک‌های مدرن و هواپیماهای جنگی، با رونق فزاینده‌ای همراه بوده و بازار جهانی را تحت تأثیر قرار داده است. این روند، نشان‌دهنده تشدید رقابت‌های تسلیحاتی در میان قدرت‌های بزرگ است. این روند نگران‌کننده نشان می‌دهد که جهان در حال بازگشت به منطق جنگ سرد است؛ همان منطقی که امنیت را در قدرت تسلیحاتی می‌دید. اما در سوی دیگر، علم می‌تواند ابزار بازسازی اعتماد باشد. در برابر رشد روزافزون نظامیگری، ابزارهای جنگ را بی‌اثر کند و با توسعه فناوری‌های انرژی تجدیدپذیر، کشاورزی هوشمند و مدیریت منابع آب، رقابت بر سر منابع را کاهش دهد. وابستگی به منابع کمیاب را کم کند و راهکارهای عملی برای حل چالش‌های آب و هوایی و بیماری‌های همه‌گیر ارائه دهد. علم اگر در خدمت بقا قرار گیرد، می‌تواند به جای رقابت تسلیحاتی و باروت، مسابقه‌ای برای نجات جان‌ها و زمین باشد.

پیوندهای دانش: همکاری‌های فرامرزی

در عرصه روابط بین‌الملل، فقدان اعتماد متقابل یکی از چالش‌های اساسی است که اغلب با تهدیدهای هسته‌ای تشدید می‌شود. بر اساس گزارش‌های اخیر، ولادیمیر پوتین رئیس‌جمهور روسیه در پاسخ به دستور دونالد ترامپ برای ازسرگیری آزمایش‌های هسته‌ای ایالات متحده، امکان آزمایش‌های هسته‌ای روسیه را مطرح کرد. این چالش ریسک تنش‌های جهانی را افزایش داده است. در چنین شرایطی، علم می‌تواند از طریق به‌کارگیری هوش مصنوعی اخلاقی در فرایندهای صلح‌سازی، به‌عنوان ابزاری برای ایجاد پُل‌های اعتماد، صدای مردم باشد و گفتمان صلح را تسهیل و تسریع کند. صلح‌سازی، فرایندی بلندمدت برای پیشگیری از درگیری‌های خشونت‌آمیز، رفع ریشه‌ای تعارضات، تقویت روابط اجتماعی و نهادها و تقویت صلح پایدار است. پژوهش‌های معاصر نشان می‌دهد که سیستم‌های تحلیلی این فرایند، با تأکید بر زمان‌بندی و استراتژی‌های تطبیقی، می‌توانند کارایی تلاش‌های صلح‌ساز را بهبود ببخشند.

ایران در کانون جهان ناآرام

در چنین شرایطی، ایران نیز نقش مهم و چندوجهی برای تحقق علم در خدمت صلح دارد. از یک سو در یکی از پرتنش‌ترین نقاط جهان واقع شده است؛ از سوی دیگر با ظرفیت‌های بی‌شمار علمی و انسانی، می‌تواند به مرکز ثبات تبدیل شود. ایران با فرهنگ دیرپا، شبکه دانشگاهی گسترده و نیروی جوان تحصیل‌کرده، این توانایی را دارد تا چهره تازه‌ای از خود نشان دهد و شبکه‌های پژوهشی و پروژه‌های مشترک راه‌اندازی کند. رسانه‌ها، نهادهای آموزش عمومی و برنامه‌های علمی در مدارس، می‌توانند با پیونددادن جامعه و صنعت، هوش مصنوعی انسان‌گرا، فناوری‌های پایدار و ادغام علم در استراتژی ملی امنیت انسانی، علم را به زندگی روزمره وارد کنند. ایجاد سامانه‌های علم باز و شفاف، پلتفرم‌های تبادل داده و همکاری‌های میان‌رشته‌ای، سهم مؤثرتری در پیوند پژوهشگران و مؤسسات علمی ایران با همتایان جهانی دارد و زمینه همدلی علمی و فرهنگی را نیز فراهم می‌کند. اکنون ایران با سخت‌ترین چالش آب و هوایی و تنش‌های اجتماعی ناشی از کمبود آب و برق و سایر منابع انرژی دست‌به‌گریبان است. پژوهش‌های دانشگاهی در زمینه استفاده بهینه از منابع، انرژی خورشیدی و کشاورزی هوشمند باید در اولویت سیاست ملی قرار گیرد. در چنین شرایط بسیار دشواری، همکاری‌های منطقه‌ای در حوزه‌هایی چون آب، اقلیم، انرژی، سلامت و فناوری‌های سبز، می‌تواند یکی از راه‌های برون‌رفت از این ابربحران و زمینه‌ساز تعامل سازنده با جهان باشد. هفته «ترویج علم و صلح» که هم‌زمان با این روز در ایران برگزار می‌شود، فرصتی برای تأمل دوباره است: اینکه چگونه می‌توانیم علم را از دیوارهای دانشگاه بیرون بکشیم و آن را به سیاست و اقتصاد، زندگی روزمره مردم و به آینده جامعه گره بزنیم. صلح پایدار تنها زمانی ممکن است که علم در متن جامعه باشد نه در حاشیه!

دانش به جای سلاح: چشم‌انداز یک جهان ممکن

داده‌ها و فناوری‌ها به‌عنوان حق بنیادین انسان، می‌تواند در دسترس همه باشد. یونسکو و سازمان ملل بر این باورند که «علم باید به کالای عمومی» و ابزاری برای کاهش ترس‌ها و تقویت همبستگی بدل شود. اگر داده‌ها و فناوری‌ها در انحصار چند کشور یا شرکت بماند، شکاف میان فقیر و غنی، توسعه‌یافته و در حال توسعه، عمیق‌تر خواهد شد و این شکاف‌ها همان ریشه‌های جدید جنگ و درگیری‌اند. به همین علت، مفهوم «علم باز» در سال‌های اخیر اهمیت یافته است؛ رویکردی که در آن داده‌های پژوهشی، نتایج علمی و نوآوری‌ها آزادانه در اختیار همگان قرار می‌گیرد. در دنیای دیجیتال امروز، اشتراک دانش همان معنایی را دارد که صلح به‌عنوان حق همگانی در قرن بیستم داشت.

پایداری، بنیانی برای صلح ماندگار

بدون صلح، توسعه پایدار توهم و خیال‌پردازی است و بدون توسعه پایدار، صلح دوام نمی‌آورد. از فناوری‌های نو برای مدیریت منابع تا سیاست‌گذاری علمی در حوزه انرژی‌های پاک، علم می‌تواند نقش کلیدی در کاهش فشار بر منابع طبیعی و جلوگیری از رقابت‌های مخرب داشته باشد. گزارش‌های بین‌المللی مانند گزارش سال ۲۰۲۵ ریسک‌های جهانی، اغلب بر این نکته تأکید می‌کنند که بسیاری از درگیری‌ها ریشه در نابرابری‌های اجتماعی و بحران‌های زیست‌محیطی دارد. بنابراین علمی که این مشکلات را نشانه می‌گیرد، پایه‌های صلح را نیز ماندگار می‌کند.

در مقیاس جهانی، علم از طریق راه‌حل‌های مبتنی بر STEM (مجموعه رشته‌های علمی، فنی، مهندسی و ریاضی) می‌تواند جوانان را برای مقابله با تغییرات اقلیمی توانمند کند؛ تغییراتی که در منطقه ساحل آفریقا میلیون‌ها نفر را آواره کرده است. این دگرگونی باید ژرف و فراگیر باشد؛ از جمله فراهم‌سازی دسترسی برابر به آموزش، تقویت فرهنگ علمی و ایجاد پیوندهای مستحکم میان دانشگاه، صنعت و جامعه. در چنین زمانه‌ای که صدای جنگ بلندتر از گفت‌وگو است، علم می‌تواند آخرین زبان مشترک انسان‌ها باشد. «علم، راه نجات بشر و پناهگاه عقلانیت است؛ دانشی که زندگی‌ها را حفظ می‌کند و قلب‌ها را به هم نزدیک می‌سازد». اگر سیاست نتواند اعتماد بسازد و اگر مرزها را نمی‌توان برداشت، شاید علم بتواند. آینده هنوز نوشته نشده است، اما می‌توان مطمئن بود که قلم آن در دستان دانایی است. باید در روز جهانی «علم برای صلح و توسعه»، بار دیگر به این باور بازگردیم: هیچ سلاحی نیرومندتر از اندیشه روشن و انسانی نیست.

خبرهای روز

افزایش ۷۰ درصدی قیمت تجهیزات پزشکی و درمان

تسنیم: با اجرای طرح دارویار و حذف ارز ترجیحی چهار هزارو ۲۰۰ تومانی، هزینه‌های دارو، تجهیزات پزشکی و خدمات درمانی به طور میانگین تا ۷۰ درصد افزایش یافته و سهم پرداختی مردم، برخلاف اهداف قانون بودجه، بالا رفته است. براساس مفاد تبصره یک قانون بودجه سال ۱۴۰۱ مقرر شده بود که با حذف ارز ترجیحی چهار هزارو ۲۰۰ تومانی، مابه‌التفاوت افزایش قیمت دارو، تجهیزات پزشکی و خدمات درمانی از طریق بیمه‌ها جبران و از محل منابع پیش‌بینی‌شده در قالب طرح «دارویار» پرداخت شود؛ اما شواهد میدانی و گزارش‌های دریافتی نشان می‌دهد این هدف تاکنون محقق نشده و فشار مالی قابل توجهی بر بیماران وارد شده است. طبق بررسی‌ها، پرداختی بیماران برای تهیه دارو و اقلام درمانی از حدود ۴۲ درصد پیش از حذف ارز ترجیحی، به حدود ۷۰ درصد افزایش یافته است؛ موضوعی که کارشناسان از آن به عنوان یک فاجعه در حوزه سلامت و درمان کشور یاد می‌کنند. با افزایش نرخ ارز و کاهش توان مالی مراکز درمانی، شرکت‌های پخش دارو و تجهیزات به دلیل کمبود نقدینگی از تأمین کالا برای بیمارستان‌ها خودداری می‌کنند و بیماران ناچارند دارو یا ملزومات درمانی را شخصا از بازار تهیه کنند.

نرخ ارز مشمول دارو از چهار هزارو ۲۰۰ تومان به ۲۸ هزارو ۵۰۰ تومان افزایش یافته و نیاز نقدینگی شرکت‌های واردکننده دارو و تجهیزات هفت برابر شده است؛ در حالی که نظام بانکی توان تأمین این حجم نقدینگی را ندارد و نرخ سود تسهیلات نیز افزایش یافته است. تعرفه خدمات درمانی سالانه یک بار تصویب می‌شود، اما نرخ ارز نیما و بهای اقلام مصرفی پزشکی به‌صورت مستمر در حال افزایش است. از آنجا که بیمه‌ها بر اساس تعرفه ابتدای سال هزینه‌ها را پوشش می‌دهند، مابه‌التفاوت افزایش قیمت‌ها مستقیم از جیب مردم پرداخت می‌شود. افزایش شدید هزینه‌های دارو و تجهیزات پزشکی موجب شده سرمایه‌گذاری در احداث یا توسعه مراکز درمانی و تشخیصی صرفه اقتصادی نداشته باشد. درحالی‌که طبق برنامه قرار بود با اجرای طرح داروبار، سالانه ۳.۵ میلیارد دلار ارز با نرخ ترجیحی برای تأمین دارو و تجهیزات تخصیص یابد، این میزان در عمل کاهش یافته و بخشی از آن با نرخ بالاتر (ETS) تأمین شده است. در نتیجه، مابه‌التفاوت افزایش نرخ ارز به بیماران و بیمه‌ها منتقل شده است. اکنون با حذف کامل ارز چهار هزارو ۲۰۰ تومانی و جایگزینی آن با ارز ۲۸هزارو ۵۰۰ تومانی بدون تقویت پوشش بیمه‌ای، بیم آن می‌رود که افزایش افسارگسیخته هزینه‌های درمانی منجر به نارضایتی عمومی و فشار شدید بر اقشار کم‌درآمد شود.

جدول ۵۱۹۱ طراح: بیژن کورانی

افقی:

۱- محله صدمیدان شمال شرق تهران- هواپیمای سبک بی‌موتور- به‌دنیاآوردن ۲- از الفبای انگلیسی- مجهزکردن- صحرا ۳- دوستدار- الهه عشق در اساطیر یونان- پست‌فطرتی ۴- امتحان- خوردنی صبحانه- شکاف باریک ۵- سقز- مکر و حیله ۶- قبول‌کردن- نوگرایی- فیلم درام و علمی-تخیلی آمریکایی به کارگردانی استیون سودربرگ ۷- پیمانه- گذرگاه- فرخنده ۸- بندگی- منتظر نگه‌داشتن کسی در جایی- حرف دهن‌کجی ۹- نام دیگر شهر ابرکوه- آبگیر- نیروها ۱۰- از مهم‌ترین جنگ‌های حماسی یونان باستان- زیرک- آلبومی با آواز ایرج بسطامی ۱۱- مخفی- آمیزه‌ای از چند نت موسیقی که هم‌زمان اجرا می‌شود ۱۲- دومین حرف الفبای یونانی- منظم- اتاقکی برای نگهداری وسایل اضافی ۱۳- از گیاهان تک‌لپه‌ای- غلاف شمشیر- پاکیزه ۱۴- رمان تاریخی شولوخف- نگاه‌کردن- پایان‌نامه ۱۵- آقای آلمانی- جنگجوی شجاع- مطلبی را با آب و تاب خواندن

عمودی:

۱- رمق آخر- پستی در ورزش والیبال- درخشان ۲- اصطلاحی در شطرنج- استانی در جنوب عراق به مرکزیت ناصریه- حلال رنگ ۳- بند شمشیر- بانوی انقلابی نهضت آزادی بخش الجزایر ۴- پیشی‌گیرنده- کتاب مقدس مسلمانان- نوعی پارچه لطیف ۵- ناراست- نقاب- ملازم ۶- جد حضرت رسول(ص)- پیش‌قراول- گلابی ۷- دشواری در کار- عظیم- گیرنده امواج تلویزیونی ۸- ضرورت- گیرایی- بی‌نظیر ۹- غربال- شعبه‌ای از نژاد سفید- بدون خطر ۱۰- تیر پیکاندار- درختی با گل‌های معطر- ویرگول ۱۱- ملاقات- نام ماندگار موسیقی آلمان- از افعال اسنادی ۱۲- قسمتی از پا- آرم، علامت- شادی‌آفرین ۱۳- برج هواکش در خانه‌های قدیمی- قسمتی از اسلحه ۱۴- به زیارت رفته- خلأ- ضرباهنگ ۱۵- از عناصر اصلی هنر کاریکاتور- ینگه دنیایی- روده تابیده‌شده

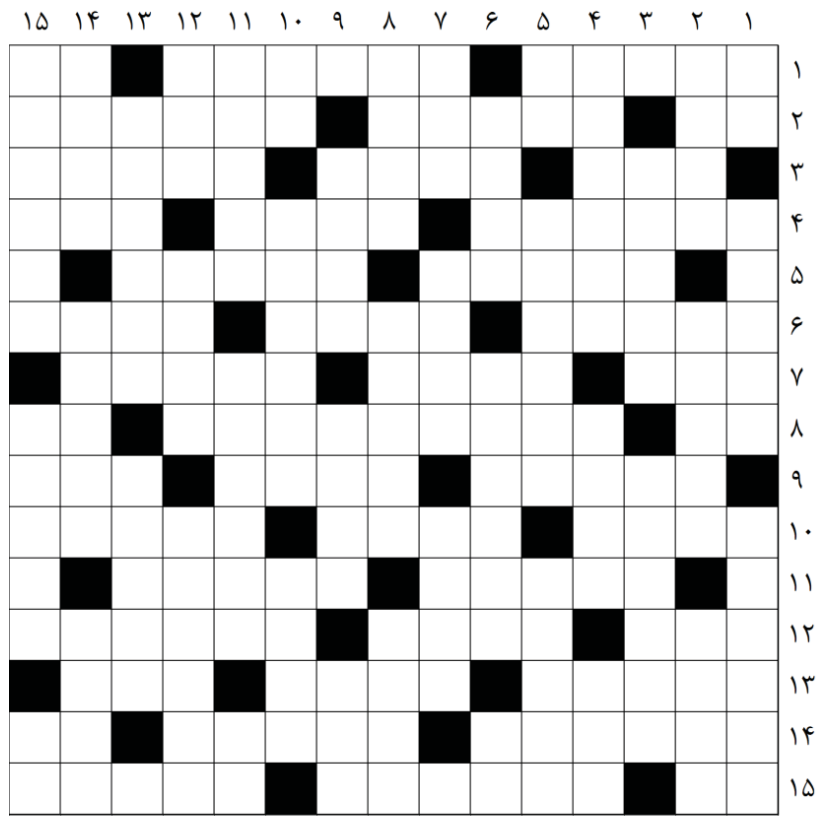

حل سودوکو ۴۱۸۶

۸	۲	۱	۵	۴	۳	۶	۹	۷
۹	۵	۶	۸	۱	۷	۲	۳	۴
۷	۴	۳	۹	۲	۶	۵	۱	۸
۲	۳	۷	۱	۹	۸	۴	۵	۶
۴	۱	۵	۶	۷	۲	۹	۸	۳
۶	۸	۹	۴	۳	۵	۷	۲	۱
۵	۹	۴	۷	۸	۱	۳	۶	۲
۱	۷	۲	۳	۶	۹	۸	۴	۵
۳	۶	۸	۲	۵	۴	۱	۷	۹

۶	۸	۵	۳	۴	۹	۱	۲	۷
۹	۳	۲	۱	۸	۷	۴	۶	۵
۴	۱	۷	۶	۲	۵	۸	۳	۹
۷	۹	۶	۴	۵	۱	۳	۸	۲
۳	۴	۱	۲	۹	۸	۵	۷	۶
۵	۲	۸	۷	۳	۶	۹	۴	۱
۸	۷	۳	۵	۱	۲	۶	۹	۴
۱	۶	۴	۹	۷	۳	۲	۵	۸
۲	۵	۹	۸	۶	۴	۷	۱	۳

حل جدول ۵۱۹۰

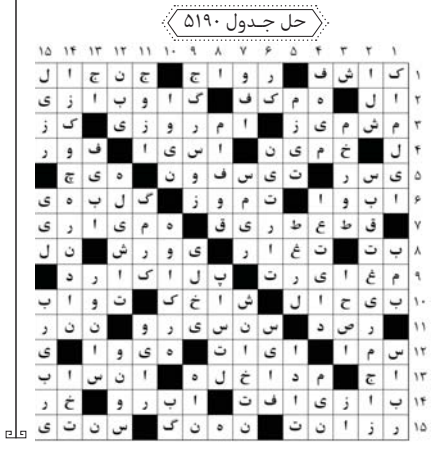

سودوکو سخت ۴۱۸۷

زمان پیشنهادی: ۴۰ دقیقه

قانون‌های حل جدول سودوکو

۱- در هر سطر و ستون باید اعداد یک تا ۹ نوشته شود. بدیهی است که هیچ عددی نباید تکرار شود.

۲- در هر مربع ۳×۳ اعداد یک تا ۹ باید نوشته شود و در نتیجه هیچ عددی نباید تکرار شود.

	۹			۷			۵	۱
۵		۱	۸			۴		
	۶							
		۶		۳		۸	۴	
			۹		۶			
	۳	۹		۱		۲		
							۳	
		۲			۴	۹		۸
۹	۵			۸			۲	

سودوکو ساده ۴۱۸۷

زمان پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

سودوکو

سودوکو Sudoku یک واژه ترکیبی ژاپنی به معنای عددهای بی‌تکرار است و امروزه به جدولی از اعداد گفته می‌شود که به عنوان یک سرگرمی رایج در نشریات کشورهای مختلف به چاپ می‌رسد.

					۱	۶		
۶						۷	۱	۸
۱			۲					
۲		۱		۴	۷	۳		
	۳						۸	
		۷	۳	۲		۵		۱
					۳			۵
۹	۲	۳						۴
		۴	۱					